

MOTION 2024-10-22

”Ko på rot” för mer lokalproducerad mat

På livsmedelsverkets hemsida under ämnet **Ett livskraftigt lantbruk och livsmedelsindustri** kan vi läsa:

”För att alla ska få tillräckligt med näring även vid kris och krig behöver Sveriges försörjningsförmåga bli starkare, det vill säga förmågan att se till att maten når fram till matborden. Det handlar bland annat om att ha ett livskraftigt svenskt lantbruk och svensk livsmedelsindustri.”

Det som kan ses som en självklarhet har under lång tid inte uppmärksammats i tillräcklig omfattning. Det är inte förrän efter Rysslands invasion av Ukraina 2022 som förståelsen för hur beroende vi är av omvärlden för vår livsmedelsförsörjning blev riktigt tydlig.

Väldigt många kommuner i vårt land sätter nu riktlinjer och mål som går ut på att öka användningen av lokalproducerade livsmedel i sina verksamheter både i förvaltningar och bolag. I valet mellan lokalproducerad och ekologisk mat är vi Kristdemokraterna tydliga med att prioritera lokalproducerat eftersom ekologisk inte innebär per automatik att maten kommer från närområdet. Lokalproducerad mat innebär nyttigare och godare mat samt minskade transportkostnader samtidigt som det är ett stöd för lokal livsmedelsproduktion.

Kommunerna har ett stort ansvar för att tänka långsiktigt när det gäller livsmedelsproduktion till kommunernas verksamheter. Vi har sett i närtid att vi som kommun i våra upphandlingar kan styra upphandlingarna på ett sätt att det kan stötta lokal livsmedelsproduktion till kommunens verksamheter. Detta ser vi som mycket positivt men vi måste fortsätta vara innovativa och se och följa goda exempel ute i landet.

Det finns kommuner som just varit innovativa och som ser effekt. Ett exempel är ”Ko på rot” som exempelvis Lycksele infört. Det innebär att den kommunen har upphandlat 10 kalvar av lokala bönder där bönderna får betalt varje månad för skötsel tills djuren är redo för slakt och styckning. Allt sker så lokalt som möjligt och köttet används sedan till kommunens offentliga måltider.

Ko på rot ska ses som en långsiktig investering och är ett komplement till huvudgrossist avtal. Vid offentlig upphandling är det huvudsakligen prislappen som styr vilket gör att det kan vara svårare för lokala bönder att konkurrera. Genom att kommunen prioriterar lokalproducerad mat planerar vi också för en ökad självförsörjning och att mat ska finnas i kristider. Bönderna får en inkomst varje månad och lantbruket bidrar också till biologisk mångfald och en levande landsbygd när åkrar används för att producera hö till korna. Dessutom stannar pengarna inom kommunen och kvaliteten på maten i skolor och äldreboenden blir än bättre.

Namnet till trots, ”Ko på rot”, så ska denna upphandlingsmodell även kunna tillämpas på andra livsmedel t ex får eller renkött men även mjölkproduktion.

Med anledning av ovanstående yrkar Kristdemokraterna att kommunfullmäktige beslutar

- att Luleå kommun tillsammans med lantbrukare i kommunen utreder vilken form av ”Ko på rot” som skulle vara möjlig i Luleå.

Samuel Ek , Andreas Bergström
Kristdemokraterna Luleå